

אין להעביר את הנוסחאון
לנבחן אחר

מקום לנחיקת נחן

נוסחאון במכונות חשמל והינע לכיתה י"ג

(22 עמודים)

1. מבוא למערכות תלת מופעיות

כוכב סימטרי

$$\text{זרם קווי} - I_L \quad [A]$$

$$\text{זרם מופעי} - I_{ph} \quad [A]$$

$$\text{מתח שלוב (קווי)} - U_L \quad [V]$$

$$\text{מתח מופעי} - U_{ph} \quad [V]$$

$$I_L = I_{ph}$$

$$U_L = \sqrt{3} \cdot U_{ph}$$

משולש סימטרי

$$U_L = U_{ph}$$

$$I_L = \sqrt{3} \cdot I_{ph}$$

הספק תלת מופעי

$$\text{הספק מדומה תלת-מופעי} - S \quad [VA]$$

$$\text{הספק פעיל תלת-מופעי} - P \quad [W]$$

$$\text{הספק היגבי תלת-מופעי} - Q \quad [VAr]$$

$$S = \sqrt{3} \cdot U_L \cdot I_L$$

$$P = \sqrt{3} \cdot U_L \cdot I_L \cos \varphi$$

$$Q = \sqrt{3} \cdot U_L \cdot I_L \sin \varphi$$

2. שנאים

2.1 מתח מושרה בסליל

— E_1 [V] כא"מ מושרה בסליל הראשוני

$$E_1 = 4.44 f \Phi_{\max} N_1$$

— E_2 [V] כא"מ מושרה בסליל השניוני

$$E_2 = 4.44 f \Phi_{\max} N_2$$

— $\Phi_{\max}$ [Wb] שטף מרבי בגרעין

— N_1 מספר הכריכות בסליל הראשוני

— N_2 מספר הכריכות בסליל השניוני

— f [Hz] תדירות

— $B_{\max}$ [Wb / m²] השראה מגנטית מרבית

$$\Phi_{\max} = B_{\max} A$$

— A [m²] שטח החתך של הגרעין

— a יחס השנאה

שנאי חד-מופעלי:

— U_1 [V] מתח בסליל הראשוני

— U_2 [V] מתח בסליל השניוני

$$a \cong \frac{N_1}{N_2} = \frac{U_1}{U_2} = \frac{I_2}{I_1}$$

— I_1 [A] זרם בסליל הראשוני

— I_2 [A] זרם בסליל השניוני

שנאי תלת-מופעלי:

$$a \cong \frac{N_1}{N_2} = \frac{U_{1ph}}{U_{2ph}} = \frac{I_{2ph}}{I_{1ph}}$$

2.2 ניסוי קצר

יחס השנאה	—	a	
התנגדות הסליל השניוני	—	R_2 [Ω]	$R_2' = R_2 a^2$
התנגדות הסליל השניוני משוקפת לראשוני	—	R_2' [Ω]	$X_2' = X_2 a^2$
היגב השראותי של הסליל השניוני	—	X_2 [Ω]	$R_k = R_1 + R_2'$
היגב השראותי של הסליל השניוני משוקף לראשוני	—	X_2' [Ω]	$X_k = X_1 + X_2'$
התנגדות הקצר	—	R_k [Ω]	$Z_k = \sqrt{R_k^2 + X_k^2}$
היגב הקצר של השנאי	—	X_k [Ω]	
עכבת הקצר של השנאי	—	Z_k [Ω]	$U_{k\%} = \frac{U_k}{U_n} \cdot 100$
מתח הקצר של השנאי	—	U_k [V]	
זרם הקצר של השנאי	—	I_k [A]	
מתח קצר באחוזים מהמתח הנקוב	—	$U_{k\%}$	

2.3 פעולת השנאי בקצר ובריקם

שנאי תלת-מופעי בקצר

שנאי חד-מופעי בקצר

הספק בקצר — P_k [W]

$$P_k = 3 \cdot I_{phk}^2 \cdot R_k$$

$$P_k = I_k^2 \cdot R_k$$

זרם קצר — I_k [A]

$$P_k = \sqrt{3} \cdot U_k I_k \cos \varphi_k$$

$$P_k = U_k I_k \cos \varphi_k$$

התנגדות הקצר — R_k [Ω]

$$\Delta U_{R\%} = \frac{I_{1phn} \cdot R_k}{U_{1phn}} \cdot 100$$

$$\Delta U_{R\%} = \frac{I_{1n} R_k}{U_{1n}} \cdot 100$$

היגב בקצר — X_k [Ω]

$$\Delta U_{X\%} = \frac{I_{1phn} \cdot X_k}{U_{1phn}} \cdot 100$$

$$\Delta U_{X\%} = \frac{I_{1n} X_k}{U_{1n}} \cdot 100$$

שנאי תלת-מופעי בריקם:

שנאי חד-מופעי בריקם:

זרם ריקם באחוזים — $I_o\%$

$$I_o\% = \frac{I_{pho}}{I_{1phn}} \cdot 100 = \frac{I_o}{I_n} \cdot 100$$

$$I_o\% = \frac{I_o}{I_n} \cdot 100$$

זרם הפסדי ברזל — I_{Fe} [A]

$$I_{Feph} = \frac{P_o}{3 \cdot U_{nph}}$$

$$I_{Fe} = \frac{P_o}{U_n}$$

זרם המגנט — I_μ [A]

$$I_{\mu ph} = \sqrt{I_{oph}^2 - I_{Feph}^2}$$

$$I_\mu = \sqrt{I_o^2 - I_{Fe}^2}$$

התנגדות מותאמת להפסדי ברזל — R_{Fe} [Ω]

$$R_{Fe} = \frac{U_{nph}}{I_{Feph}}$$

$$R_{Fe} = \frac{U_n}{I_{Fe}}$$

היגב מנט — X_μ [Ω]

$$X_\mu = \frac{U_{nph}}{I_{\mu ph}}$$

$$X_\mu = \frac{U_n}{I_\mu}$$

זרם ריקם — I_o [A]

$$P_o = \sqrt{3} \cdot U_n \cdot I_o \cdot \cos \varphi_o$$

$$P_o = U_n \cdot I_o \cdot \cos \varphi_o$$

הספק בריקם — P_o [W]

2.4 מפלי מתח ומתחי עבודה

			$\beta = \frac{S}{S_n}$
מפל מתח באחוזים	—	$\Delta U_{\%}$	
מפל מתח התנגדותי באחוזים	—	$\Delta U_{R\%}$	
			$\Delta U_{\%} = \beta (\Delta U_{R\%} \cos \varphi_2 + \Delta U_{X\%} \sin \varphi_2)$
מפל מתח היגבי באחוזים	—	$\Delta U_{X\%}$	
גורם הספק	—	$\cos \varphi_2$	$\Delta U_{R\%} = \frac{\Delta P_{Cu_n}}{S_n} \cdot 100$
מקדם העמסה	—	β	
הספק מדומה של העומס	—	S_2 [VA]	$\Delta U_{X\%} = \sqrt{(U_k\%)^2 - (\Delta U_{R\%})^2}$
הספק נקוב של השנאי	—	S_n [VA]	
מתח שניוני נקוב	—	U_{2n} [V]	$U_2 = U_{2n} \left(1 - \frac{\Delta U_{\%}}{100} \right)$
מתח שניוני	—	U_2 [V]	
מתח ראשוני נקוב	—	U_{1n} [V]	$U_1 = U_{1n} \left(1 + \frac{\Delta U_{\%}}{100} \right)$
מתח ראשוני	—	U_1 [V]	
נצילות השנאי	—	η	

2.5 נצילות השנאי

גורם העמסה מותאם לנצילות מירבית	—	$\beta_{\eta_{\max}}$	
הפסדי ברזל	—	ΔP_{Fe} [W]	$\eta = \frac{P_2}{P_2 + \Delta P_{Cu} + \Delta P_{Fe}}$
הפסדי נחושת נקובים	—	ΔP_{Cu_n} [W]	$\eta = \frac{\beta \cdot S_n \cos \varphi_2}{\beta S_n \cos \varphi_2 + \beta^2 \Delta P_{Cu_n} + \Delta P_{Fe}}$

תנאי לקבלת נצילות מרבית:

$$\beta_{\eta_{\max}} = \sqrt{\frac{\Delta P_{Fe}}{\Delta P_{Cu_n}}}$$

2.6 עבודת שנאים במקביל

בהפעלת שני שנאים במקביל:

$$\frac{S_I}{S_{II}} = \frac{S_{n_I} \cdot U_{k\%II}}{S_{n_{II}} \cdot U_{k\%I}}$$

$$\frac{S_I}{S_{II}} = \frac{Z_{k_{II}}}{Z_{k_I}}$$

$$S_I + S_{II} = S_L$$

- S_I — הספק מדומה בפועל של שנאי (1)
- S_{II} — הספק מדומה בפועל של שנאי (2)
- S_m — הספק מדומה בפועל של שנאי (m)
- S_L — הספק מדומה של הצרכן
- S_T — הספק מדומה של העומס
- S_{Tmax} — הספק מדומה של העומס (המירבי המותר)
- S_{n_I} — הספק מדומה נקוב של שנאי (1)
- $S_{n_{II}}$ — הספק מדומה נקוב של שנאי (2)
- Z_{k_I} — עכבת קצר של שנאי (1)
- $Z_{k_{II}}$ — עכבת קצר של שנאי (2)
- $U_{k\%I}$ — מתח קצר באחוזים של שנאי (1)
- $U_{k\%II}$ — מתח קצר באחוזים של שנאי (2)
- $U_{k\%m}$ — מתח קצר באחוזים של שנאי (m)
- $U_{k\%min}$ — מתח קצר באחוזים הנמוך ביותר מבין כל השנאים הפועלים יחד במקביל
- m — שנאי כלשהו מבין השנאים
- n — מס' השנאים

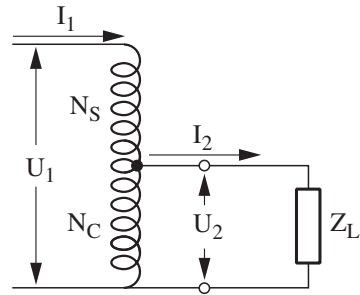
בהפעלת מספר שנאים מקביל:

$$S_m = \frac{S_T}{\sum_{i=1}^n \left(\frac{S_{ni}}{U_{k\%i}} \right)} \cdot \frac{S_{nm}}{U_{k\%m}}$$

$$S_{Tmax} = \sum_{i=1}^n \left(\frac{S_{ni}}{U_{k\%i}} \right) \cdot U_{k\%min}$$

2.7 שנהאי עצמי

מס' הכריכות בחלק הלא משותף של הסליל	—	N_S	[T]
מס' הכריכות בחלק המשותף של הסליל	—	N_C	[T]
תדירות	—	f	[Hz]
כח אלקטרומניע	—	E	[V]
מתח	—	U	[V]
זרם	—	I	[A]
שטף מגנטי מירבי	—	$\Phi_{\max}$	[Wb]

$$E_S = 4.44 \cdot N_S \cdot f \cdot \Phi_{\max}$$

$$E_C = 4.44 \cdot N_C \cdot f \cdot \Phi_{\max}$$

$$\vec{E}_1 = \vec{E}_S + \vec{E}_C$$

$$\vec{E}_2 = \vec{E}_C$$

$$a = \frac{E_1}{E_2} = \frac{N_S + N_C}{N_C}$$

$$\frac{U_1}{U_2} = \left| \frac{E_1}{E_2} \right| = \frac{N_S + N_C}{N_C}$$

$$\left| \frac{I_1}{I_2} \right| = \frac{U_2}{U_1}$$

$$\vec{I}_C = \vec{I}_2 + \vec{I}_1$$

3. מכונה לזרם ישר

3.1 חישוב כח אלקטרו מניע

$$E = K_e \cdot \Phi \cdot n$$

$$K_e = \frac{Z \cdot p}{60 \cdot a}$$

E [V]	—	כא"מ מושרה ברוטור
Z	—	מספר מוליכים ברוטור
p	—	מספר זוגות קטבים
n [r.p.m]	—	מהירות סיבוב
a	—	מספר זוגות ענפים מקבילים ברוטור
Φ [Wb]	—	שטף
K_e	—	מקדם חישוב הכא"מ

מחולל לזרם ישר

E [V]	—	כוח אלקטרו מניע (כ.א.מ.)	$E = U + I_a \cdot R_a + \Delta U_b$ (עירור מקבילי)
U [V]	—	מתח הדקי המחולל	$E = U + I \cdot R_a + \Delta U_b$ עירור זר
R_a [Ω]	—	התנגדות העוגן	$E = U + I (R_a + R_{es}) + \Delta U_b$ עירור טורי
R_{es} [Ω]	—	התנגדות סליל בעירור טורי	
ΔU_b [V]	—	מפל המתח על המברשות	
I_a [A]	—	הזרם בעוגן	$E = U - I_a \cdot R_a - \Delta U_b$ (עירור מקבילי)
I [A]	—	זרם הצרכן במחולל / זרם המקור במנוע	$E = U - I \cdot R_a - \Delta U_b$ (עירור זר)
			$E = U - I (R_a + R_{es}) - \Delta U_b$ (עירור טורי)

3.2 במנוע לזרם ישר

3.3 חישוב מהירות

$$n = \frac{E}{K_e \Phi}$$

n	—	מהירות המכונה
---	---	---------------

3.4 חישוב זרמים במנוע

הזרם הנצרך על-ידי המנוע	I	[A]	$I = I_a$	$I_e = \frac{U_e}{R_e}$	עירור זר
הזרם בעוגן (רוטור)	I_a	[A]	$I = I_a + I_e$	$I_e = \frac{U}{R_e}$	עירור מקבילי
הזרם בסליל העירור	I_e	[A]	$I = I_a = I_e$		עירור טורי

3.5 חישוב זרמים במחולל

הזרם המסופק לצרכן על-ידי המחולל	I	[A]	$I = I_a$	$I_e = \frac{U_e}{R_e}$	עירור זר
			$I = I_a - I_e$	$I_e = \frac{U}{R_e}$	עירור מקבילי
				$I = I_a = I_e$	עירור טורי

3.6 חישוב הספקים והפסדי הספק

הספק אלקטרו מגנטי	—	P_{em}	[W]
הפסדי נחושת	—	ΔP_{Cu}	[W]
הפסדי נחושת בעוגן (רוטור)	—	ΔP_{Cu_a}	[W]
הספק מכני	—	P_{mech}	[W]
הפסדי ברזל	—	ΔP_{Fe}	[W]
הפסדי נחושת בסליל העירור	—	ΔP_{Cu_e}	[W]
הספק מבוא	—	P_{in}	[W]
הספק מוצא	—	P_{out}	[W]
הספק חשמלי	—	$P_{חשמלי}$	[W]
הספק מכני	—	$P_{מכני}$	[W]

$$P_{חשמלי} = U \cdot I$$

$$P_{em} = E \cdot I_a$$

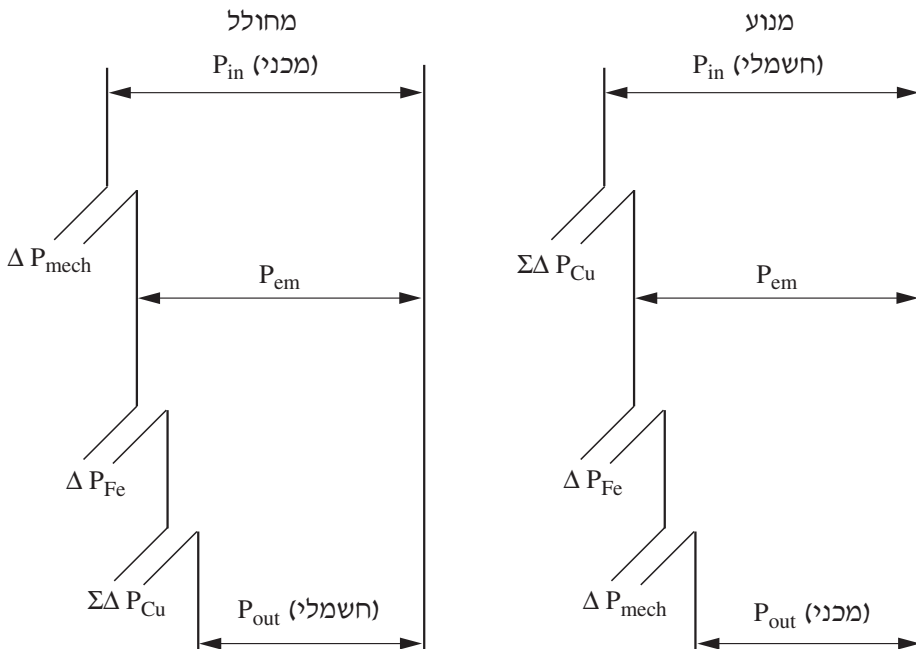
$$\Delta P_{Cu_a} = I_a^2 \cdot R_a$$

$$\Delta P_{Cu_e} = I_e^2 \cdot R_e$$

$$\Sigma \Delta P = \Sigma \Delta P_{Cu} + \Delta P_{Fe} + \Delta P_{mech}$$

$$P_{מכני} = M \cdot \omega$$

3.7

3.8 מומנטים

מומנט נקוב	—	M_n [N · m]
מהירות זוויתית	—	ω_n $\left[\frac{\text{rad}}{\text{sec}} \right]$
מהירות סיבוב נקובה	—	n_n [r.p.m]
מקדם חישוב המומנט	—	K_m
מספר מוליכים ברוטור	—	Z
מספר זוגות קטבים	—	p
מספר זוגות ענפים	—	a
מקבילים בעוגן		
מומנט אלקטרומגנטי	—	M_{em} [N · m]
שטף מגנטי	—	Φ [Wb]
זרם העוגן	—	I_a [A]
הספק אלקטרומגנטי	—	P_{em} [W]
סכום הפסדי הנחשת	—	ΣP_{Cu} [W]
הפסדי הברזל	—	ΔP_{Fe} [W]
הספק מבוא	—	P_{in} [W]
הספק מוצא	—	P_{out} [W]
איבודי מומוט בריקם	—	ΔM_0 [N · m]

$$M_n = \frac{P_n}{\omega_n} = 9.55 \frac{P_n}{n_n}$$

$$\omega_n = \frac{2\pi n_n}{60}$$

$$M_{em} = K_m \cdot \Phi \cdot I_a$$

$$K_m = \frac{Z \cdot P}{2 \cdot \pi \cdot a}$$

$$\frac{K_e}{K_m} = \frac{2\pi}{60} = 0.1047$$

$$\Delta M_0 = M_{em_n} - M_n$$

3.9 חישוב מהירות במנוע

א. במנוע לזרם ישר בעירור מקבילי

מקדם חישוב הכא"מ	—	K_e	$n_o = \frac{U}{K_e \Phi}$
שטף מגנטי	—	Φ [Wb]	
מהירות המנוע	—	n [r.p.m.]	$n = n_o - \Delta n$
מהירות המנוע בריקם	—	n_o [r.p.m.]	
זרם בעוגן	—	I_a [A]	$n = \frac{U - I_a (R_a + R_x)}{K_e \Phi}$
זרם כללי (הנצרך מהמקור)	—	I [A]	
זרם העירור	—	I_e [A]	$n = \frac{U}{K_e \Phi} - M_{em} \frac{R_a + R_x}{K_e \Phi \cdot K_m \Phi}$
מומנט אלקטרומגנטי	—	M_{em} [Nm]	
מתח	—	U [V]	$n = \frac{U}{K_e \Phi} - M_{em} \frac{R_a + R_x}{9.55 \cdot (K_e \Phi)^2}$
התנגדות העוגן	—	R_a [Ω]	
התנגדות סליל העירור	—	R_e [Ω]	
התנגדות נוספת במעגל העוגן	—	R_x [Ω]	

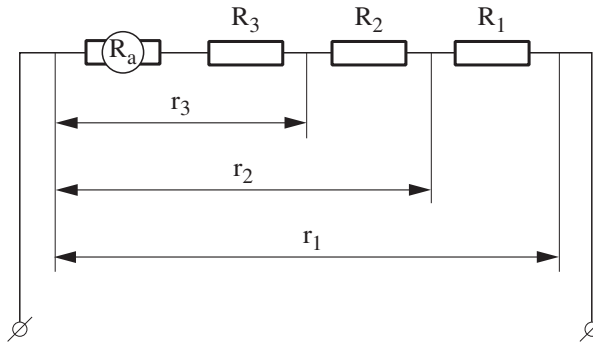
ב. במנוע בעירור טורי

$$n = \frac{U - I (R_a + R_e + R_x)}{K_e \Phi}$$

3.10 תכנון מתנע דרגתי למנוע לזרם ישר בעירור מקבילי

מספר דרגות	—	m	
התנגדות מרבית של מעגל העוגן ברגע ההתנעה ($n = 0, E = 0$)	—	r_1 [Ω]	$m = \frac{\ln \frac{r_1}{R_a}}{\ln \lambda}$
התנגדות הרוטור	—	R_a [Ω]	$r_1 = \frac{U}{I_{a \max}}$
זרם התנעה מרבי בעוגן	—	$I_{a \max}$ [A]	$\lambda = \frac{I_{a \max}}{I_{a \min}}$
זרם מזערי בעוגן	—	$I_{a \min}$ [A]	
התנגדות הדרגה n	—	R_n [Ω]	$r_n = \frac{r_1}{\lambda^{n-1}}$
			$r_2 = \frac{r_1}{\lambda}$
			$R_n = r_n - r_{n+1}$

מתנע בעל שלוש דרגות

4. מנוע השראתי – תלת מופעי

4.1 חישוב זרמים

זרם נקוב קוי	—	I_{1n} [A]
הספק נקוב המופק על ידי המנוע	—	P_n [W]
גורם הספק	—	$\cos \varphi$
נצילות	—	η
זרם מופעי בסטטור	—	I_{ph1} [A]
זרם מופעי ברוטור המשוקף לסטטור	—	I_{ph2} [A]
התנגדות סליל אחד בסטטור	—	R_1 [Ω]
התנגדות סליל אחד בעוגן	—	R_2 [Ω]
התנגדות סליל העוגן המשוקף לסטטור	—	R'_2 [Ω]
היגב מופעי ברוטור ניח	—	X_{20} [Ω]
ההיגב הכולל של המנוע	—	X_T [Ω]
יחס תמסורת בין ערכים מופעיים	—	a_{ph}
מס' כריכות בסליל	—	N [T]
מקדם ליפוף של הסליל	—	K_N
גורם החליקה	—	s
כא"מ מופעי מושרה ברוטור ניח ופתוח	—	$E_{ph2(0)}$ [V]
הספק המנוע בריקם	—	P_0 [W]
גורם ההספק בריקם	—	$\cos \varphi_0$

$$I_{1n} = \frac{P_n}{\sqrt{3} \cdot U_n \cdot \cos \varphi \cdot \eta}$$

(בהזנחת זרם ריקם)

$$I_{ph1} \approx I'_{ph2} = \frac{U_{1ph}}{\sqrt{\left(R_1 + \frac{R'_2}{s}\right)^2 + X_T^2}}$$

$$I_{ph2} = \frac{E_{ph2(0)}}{\sqrt{\left(\frac{R_2}{s}\right)^2 + X_{20}^2}}$$

$$I_{ph2} \approx I_{ph1} \cdot a_{ph}$$

$$a_{ph} = \frac{N_1 \cdot K_{N1}}{N_2 \cdot K_{N2}} = \frac{U_{ph1}}{E_{ph2(0)}} \approx \frac{I_{ph2}}{I_{ph1}}$$

4.2 חישוב פאזורי של זרמים

$$\vec{I}_{ph1} = \vec{I}'_{ph2} + \vec{I}_{ph0}$$

$$\vec{I}_{ph2} = \frac{\vec{U}_{1ph}}{\left(R_1 + \frac{R'_2}{s}\right) + jX_T}$$

4.3 זרם התנעה (בהזנחת זרם ריקם) — זרם פאזורי מופעי בסטטור בהתנעה — $I_{ph1(st)}$ [A]

— זרם פאזורי מופעי ברוטור משוקף לסטטור בהתנעה — $I_{ph2(st)}$ [A]

$$I'_{ph2(st)} \approx I_{ph1(st)} = \frac{U_{ph1}}{\sqrt{(R_1 + R_2')^2 + X_T^2}}$$

$$X_T = X_1 + X_{2(0)}$$

$$X_{2(0)} = X_{2(0)} \cdot a_{ph}^2$$

$$R_2' = R_2 \cdot a_{ph}^2$$

4.4 מהירות וגורם החלקה

מהירות סנכרונית — n_s [r.p.m]

$$n_s = \frac{60 \cdot f_1}{p}$$

תדירות הרשת — f_1 [Hz]

מס' זוגות קטבים — p

$$f_2 = f_1 \cdot s$$

תדירות הזרם ברוטור — f_2 [Hz]

גורם החלקה (חליקה) — S

$$s = \frac{n_s - n}{n_s}$$

מהירות קריטית — n_k [r.p.m]

היחס בין המומנט המירבי למומנט הנקוב של המנוע — λ_{max}

$$\lambda_{max} = \frac{M_k}{M_n} = \left(\frac{s_k}{s_n} + \frac{s_n}{s_k} \right) \cdot \frac{1}{2}$$

מומנט מירבי (קריטי) — M_k

מומנט נקוב — M_n

$$s_k = s_n \left[\lambda_{max} \pm \sqrt{\lambda_{max}^2 - 1} \right]$$

גורם החלקה במומנט קריטי — S_k

$$s_k = \frac{R_2'}{\sqrt{R_1^2 + X_T^2}} \approx \frac{R_2'}{X_T}$$

גורם החלקה במומנט נקוב — S_n

4.5 הספקים ואיבודי הספק

הספק (ממשי) מושקע	—	P_{in}	[W]
הספק מופק על גל המנוע	—	P_n	[W]
הספק אלקטרומגנטי	—	P_{em}	[W]
הספק מכני	—	P_{mech}	[W]
איבודי נחושת בסטטור	—	ΔP_{Cu_1}	[W]
איבודי נחושת ברוטור	—	ΔP_{Cu_2}	[W]
איבודי ברזל ברוטור	—	ΔP_{Fe}	[W]
איבודי חיכוך ואיזורור	—	ΔP_{mech}	[W]
איבודים נוספים	—	ΔP_{add}	[W]
גורם הספק בסטטור	—	$\cos \varphi_1$	
זרם קוי בסטטור	—	I_1	[A]
הספק המנוע בריקם	—	P_o	[W]
גורם החלקה	—	s	

$$\Delta P_{Cu_1} = 3 \cdot I_{1ph}^2 \cdot R_1$$

$$\Delta P_{Cu_2} = 3 \cdot I_{2ph}^2 \cdot R_2 = 3 \cdot I_{2ph}'^2 \cdot R_2'$$

$$\Delta P_{Cu_2} = P_{em} \cdot s = P_{mech} \cdot \left(\frac{s}{1-s} \right)$$

$$P_{em} = \frac{P_{mech}}{1-s}$$

$$\Delta P_{Cu_1} = 3 \cdot I_{1ph}^2 \cdot R_1$$

$$\Delta P_{Cu_2} = 3 \cdot I_{2ph}^2 \cdot R_2 = 3 \cdot I_{2ph}'^2 \cdot R_2'$$

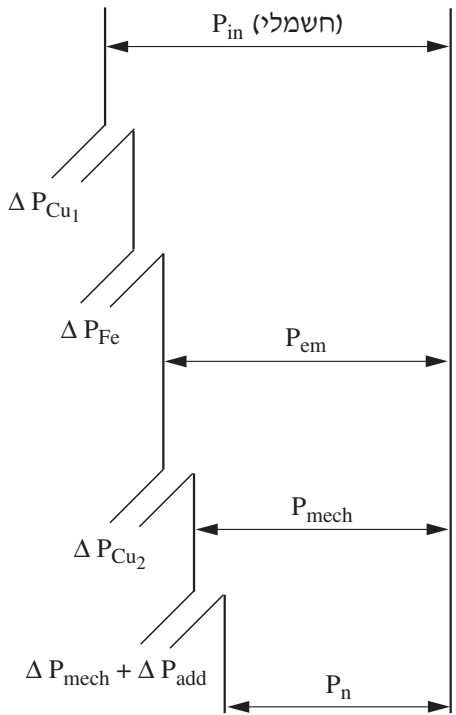
$$\Delta P_{Cu_2} = P_{em} \cdot s = P_{mech} \cdot \left(\frac{s}{1-s} \right)$$

$$P_{em} = \frac{P_{mech}}{1-s}$$

$$P_o \cong \Delta P_{Fe} + \Delta P_{mech}$$

$$\Delta P_{סטטור} \cong \Delta P_{Cu_1} + \Delta P_{Fe}$$

$$\Delta P_{רוטור} \cong \Delta P_{Cu_2} + \Delta P_{mech} + \Delta P_{add}$$

4.6 חישובי מומנטים

המהירות הזוויתית של הרוטור	— ω_n	$\left[\frac{\text{rad}}{\text{sec}} \right]$	$\omega_n = \frac{2\pi n_n}{60}$
המהירות הזוויתית של השדה המסתובב	— ω_s	$\left[\frac{\text{rad}}{\text{sec}} \right]$	$\omega_s = \frac{2\pi \cdot n_s}{60}$
מהירות סיבובית של השדה (סנכרונית)	— n_n	[r.p.m]	$M_n = \frac{P_n}{\omega_n} = 9.55 \cdot \frac{P_n}{n_n}$
הספק נקוב מופק של המנוע	— P_n	[W]	$M_{em} = \frac{P_{em}}{\omega_s} = 9.55 \frac{P_{em}}{n_s}$
הספק אלקטרומגנטי	— P_{em}	[W]	
מומנט אלקטרומגנטי בהתנעה	— $M_{em_{start}}$	[Nm]	$M_{em} = \frac{3 \cdot 9.55 \cdot U_{ph}^2 \cdot R_2'}{n_s \left[\left(R_1 + \frac{R_2'}{s} \right)^2 + X_T^2 \right]}$
מומנט אלקטרומגנטי	— M_{em}	[Nm]	$M_{em_{start}} = \frac{3 \cdot 9.55 \cdot U_{ph}^2 \cdot R_2'}{n_s \left[\left(R_1 + R_2' \right)^2 + X_T^2 \right]}$
מומנט מירבי (קריטי)	— M_k	[Nm]	$M_k \cong \frac{3 \cdot 9.55 \cdot U_{ph}^2}{2 \cdot n_s \cdot X_T}$
			$M = \frac{2 \cdot M_k}{\frac{s_K}{s} + \frac{s}{s_K}}$
			$\frac{M_I}{M_{II}} = \left(\frac{U_I}{U_{II}} \right)^2$
			$\frac{M_{start}(\Delta)}{M_{start}(Y)} = 3$

4.7 נגד נוסף במעגל רוטור

א. כאשר המנוע מועמס במומנט נקוב

$$R_x = R_2 \left(\frac{s_x}{s_n} - 1 \right)$$

ב. כאשר המנוע מועמס במומנט כלשהו – M_x

$$R_x = R_2 \left(\frac{M_n \cdot s_x}{M_x \cdot s_n} - 1 \right)$$

- R_x $[\Omega]$ התנגדות נגד טורי נוסף לסליל הרוטור
- R_2 $[\Omega]$ התנגדות סליל הרוטור
- s_n חליקה נקובה
- s_x חליקה מותאמת למהירות n_x
- λ_{max} היחס בין מומנט מירבי למומנט נקוב

4.8 תכנון מתנגד הדרגתי למנוע השראתי רוטור מלופף

- m מספר דרגות התנעה
- r_1 $[\Omega / \text{ph}]$ התנגדות מירבית של מעגל הרוטור ברגע ההתנעה
- R_2 $[\Omega / \text{ph}]$ התנגדות מעגל הרוטור לפאזה
- M_{min} $[\text{Nm}]$ מומנט מזערי בהתנעה
- M_{max} $[\text{Nm}]$ מומנט מירבי בהתנעה
- M_n $[\text{Nm}]$ מומנט נומינלי
- r_n $[\Omega / \text{ph}]$ התנגדות כוללת של דרגה n
- R_n $[\Omega / \text{ph}]$ התנגדות הדרגה n

$$r_1 = R_2 \cdot \frac{M_n}{M_{max} \cdot s_n}$$

$$\lambda = \frac{M_{max}}{M_n}$$

$$m = \frac{\ln \frac{r_1}{R_2}}{\ln \lambda}$$

$$r_2 = \frac{r_1}{\lambda}$$

$$r_n = \frac{r_1}{\lambda^{n-1}}$$

$$R_n = r_n - r_{n+1}$$

5. כוחות ומומנטים במערכות הינע

5.1 תנועה קווית

כוח מניע	—	F	[N]	משוואת התנועה:
כוח דינמי	—	F_d	[N]	משוואת התנועה: $F = F_s + F_d$
כוח נגדי	—	F_s	[N]	
מסת הגוף	—	m	[kgf · s ² / m] [kg]	$F_d = m \frac{dv}{dt} = ma$
מהירות	—	v	[m / s]	
תאוצה	—	a	[m / s ²]	

5.2 תנועה סיבובית

מומנט סיבובי	—	M	[N · m]	משוואת התנועה:
מומנט סטטי (נגדי)	—	M_s	[N · m]	משוואת התנועה: $M = M_s + M_d$
מומנט דינמי	—	M_d	[N · m]	
מומנט התמדה (אינרציה)	—	J	[kgf · m · s ²]	$M_d = J \frac{d\omega}{dt}$
תאוצה זוויתית	—	$\frac{d\omega}{dt}$	$\left[\frac{\text{rad}}{\text{sec}} \right]$	
מומנט תנופה	—	GD^2	[kgf · m ²]	$M - M_s = \frac{GD^2}{38.2} \frac{dn}{dt}$
תאוצת הכובד	—	$g = 9.8$	[m/s ²]	$GD^2 = 4gJ$
קוטר האינרציה	—	D	[m]	
מהירות סיבוב	—	n	[r.p.m]	

6. העברת מומנטים

תנועה סיבובית

העברת מומנט סטטי

מומנט סטטי (נגדי) של המנגנון — M_{sm} [kgf · m]

$$M_s = \frac{M_{sm}}{K \cdot \eta}$$

מומנט על ציר המנוע: $M_s = \frac{M_{sm}}{K \cdot \eta}$

מומנט סטטי (נגדי) המועבר לציר המנוע — M_s [kgf · m]

$$K = \frac{n}{n_m}$$

תמסורת גלגלי השיניים: $K = \frac{n}{n_m}$

מהירות סיבוב ציר המנוע — n [r.p.m]

עבור תמסורת של i גלגלי שיניים:

$$M_s = M_{sm} \cdot \frac{1}{K_1 K_2 \dots \eta_1 \eta_2 \dots \eta_i}$$

מהירות סיבוב ציר המנגנון — n_m [r.p.m]

נצילות התמסורת — η

העברת מומנטי תנופה לציר המנוע

מומנט תנופה של המנוע — GD_N^2 [kgf · m²]

$$GD^2 = GD_N^2 + \sum_{i=1}^m (GD^2)_i \frac{1}{K_i^2}$$

מומנט תנופה של גלגל התמסורת ה- i או העומס הנגדי ה- i — GD_i^2 [kgf · m²]

$$K_i = \frac{n}{n_i}$$

מהירות סיבוב ציר המנוע — n [r.p.m]

מהירות סיבוב הציר המשני של התמסורת או של העומס הנגדי — n_i [r.p.m]

$$1 \text{ kgf} = 9.81 \text{ N}$$

העברת מסות ומומנטים מתנועה קווית לתנועה סיבובית

העברת כוח סטטי למומנט סיבובי על ציר המנוע

המומנט הסטטי המועבר לציר המנוע	—	M_s [N · m]	$M_s = 9.55 \frac{F_{sm} \cdot v}{n \cdot \eta}$
הכוח הנגדי של העומס (או של המטען)	—	F_{sm} [N]	
מהירות הקווית של המטען	—	v [m / s]	$v = \frac{\pi D n}{60}$
מהירות הסיבוב של ציר המנוע	—	n [r.p.m]	
נצילות התמסורת	—	η	
קוטר התוף	—	D [m]	

העברת מסות למומנט תנופה

משקל הגוף	—	G [kgf]	$GD^2 = 365G \left(\frac{v}{n} \right)^2$
-----------	---	-----------	--

זמן התנעה וזמן עצירה

(בהנחה שהמומנט הדינמי ו- GD^2 קבועים)

מומנט תנופה	—	GD^2 [kgf · m ²]	$t = \frac{GD^2}{38.2} \frac{n_2 - n_1}{M - M_s}$	: בהתנעה:
מהירות סיבוב התחלתית	—	n_1 [r.p.m]		
מהירות סיבוב סופית	—	n_2 [r.p.m]	$t = \frac{GD^2}{38.2} \frac{n_2 - n_1}{M + M_s}$	: בבלימה:
מומנט סיבובי	—	M [N · m]		
מומנט סטטי (נגדי)	—	M_s [N · m]		

בהצלחה !